

W latach 40. pisarz zainteresował się homeopatią. Opublikował nawet artykuł na ten temat zatytułowany „Czem jest i jakiej zajmuje miejsce w rozumowanej substancji homeopaty? Listy dwóch Filantropów o Metodzie lekarskiej Hahnemanna” (Kijów, 1847), będący efektem wspólnej pracy Benedykta Dołęgi (wydawca), Gustawa Olizara i Karola Kaczkowskiego (profesor medycyny), których nazwiska należą do ikon kultury prawobrzeżnej okresu romantyzmu i pozytywizmu.

W 1853 roku w „Tygodniku Petersburskim” ukazały się „Gawędki Pana Jacka” autorstwa Olizara – wzruszający, nostalgiczny utwór, urzekający dobroduszną ironią i prowincjonalną pomysłowością, powstały nie bez wpływu gawęd Henryka Rzewuskiego.

Ważne miejsce w twórczości Olizara zajmują przekłady. Poeta przetłumaczył na język francuski niektóre fragmenty tragedii Alojzego Felińskiego „Barbara Radziwiłł”, z włoskiego na polski utwory Giovanniego Battisty Castiego [„Mówiące zwierzęta” – red.] i Dantego Alighieri. Do najważniejszych przekładów, które ukazały się w osobnych wydaniach, należały dzieła współczesnych mu twórców: powieść włoskiego polityka, pisarza, historyka Massimo d’Azeglio „Niccolo de’ Lapi” („Athenaeum”, 1842) oraz tragedia austriackiego pisarza Friedricha Halmy „Sermierz z Rawenny” (Lipsk, 1856; Bruksela, 1862).

Ale chyba najbardziej znanym jego dziełem są „Pamiętniki 1798-1865” (Lwów, 1892), które ukazały się już po śmierci autora.

„Pamiętniki” Olizara nie bez racji można nazwać encyklopedią prawobrzeżnej Ukrainy pierwszej połowy XIX wieku. Przestrzeń artystyczna tekstu jest ogromna i rozciąga się od Petersburga po Rzym. Autor szczegółowo opisuje życie Korosteszowa i Krzemieńca, Żytomierza i Kijowa, Odessy i Krymu. Czytelnik poznaje losy ludzi, którzy działali w XIX stuleciu. Wielu z nich do dziś jest znanych całemu światu, inni zaginęli w minionej epoce. Jednak każdy z nich jest niewątpliwie istotną częścią historii i kultury Polski i Ukrainy. Umiejętność oddania dźwięku, zapachu, koloru i smaku epoki jest główną i wyjątkową cechą artystyczną procesu twórczego błyskotliwego artysty z Korosteszowa.

Serce Gustawa Olizara przestało bić 2 stycznia 1865 roku. Dziś możemy śmiało powiedzieć, że jego wkład w rozwój kultury polskiej i ukraińskiej, ich zbliżenie i porozumienie jest nieoceniony, jego praca na rzecz pomyślności regionu była wielka, a jego udział w rozwoju literatury znaczący.

**Wołodmyr Jerszow, profesor
Tłumaczenie Wiktoria Laskowska**

Gustaw Olizar: spojrzenie przez wieki

W korosteszowskiej Bibliotece Publicznej odbyła się prezentacja tłumaczenia na język ukraiński „Pamiętników 1798-1865” Gustawa Olizara / У Коростишівській публічній бібліотеці відбулася презентація перекладу українською мовою «Мемуарів 1798 – 1865» Густава Олізара

W Bibliotece Publicznej w Korosteszowie 1 kwietnia odbyła się prezentacja ukraińskiego tłumaczenia wspomnień polskiego ziemianina, marszałka szlachty guberni wołyńskiej, publicyisty, poety i pamiętnikarza, wybitnego obywatela Wołynia.

„Pamiętniki 1798-1865” hrabiego Gustawa Olizara herbu Radwan Sowity (1798-1865), uznawane za najcenniejsze dzieło w całym jego dorobku pisarskim, ukazały się po raz pierwszy drukiem w 1892 roku we Lwowie. Poprzedzała je obszerna przedmowa Jana Siemieńskiego, która uzupełniła brakujące we wspomnieniach fakty biograficzne. Dzięki niezrównanemu przekładowi na język ukraiński autorstwa Anastazji Cymbal z wnikliwym wstępem doktora nauk filologicznych, profesora, historyka i wieloletniego badacza życia i twórczości Gustawa Olizara Wołodmyra Jerszowa, dzisiejsi czytelnicy nieznanicy polskiego mają okazję cieszyć się lekturą „Pamiętników”.

Tłumaczenie i publikacja „Pamiętników” powstały z inicjatywy Maksyma Koliadenki, a ich prezentację zorganizowało Korosteszowskie Towarzystwo Naukowo-Historyczne.

Podczas wydarzenia Jewgienij i Dmytro Dubiwka, współzałożyciele Korosteszowskiego Towarzystwa Naukowo-Historycznego i administratorzy lokalnej grupy na Facebooku „Korostyszew Historyczny”, przybliżyli postać słynnego krajana dzisiejszym mieszkańcom Wołynia, pokazując portrety, karykatury i wizerunki Gustawa Olizara, które przetrwały do dziś, oraz opowiadając o mało znanych zainteresowaniach intelektualnych i estetycznych hrabiego.

W nawiązaniu do muzycznych upodobań Gustawa Olizara spotkanie urozmaicił występ artystyczny Mykoły Cymbaluka, Wołodmyra Dubiwki oraz uczniów Korosteszowskiego Zawodowego Liceum Rolniczego Bohdana Drożdżyna i Natalii Herbedy, których kompozycje pozwoliły publiczności zanurzyć się w wykwintnej atmosferze Wołynia XIX wieku. Uroczystym zwieńczeniem niezapomnianego wydarzenia było odsłonięcie portretu Gustawa Olizara pędzla miejscowego artysty Mykoły Onikijczuka.

**Wiktoria Bilawska
Tłumaczenie WLS**